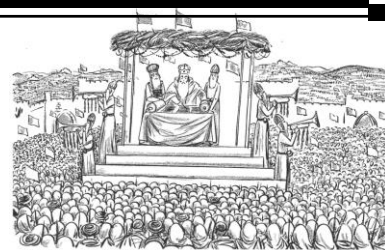

א' ב' על הפרשה פרשת וילך

איזו הבטחה בפסוק מובטחת
כי התורה לעולם לא נשכחת?

מה אמר ה' שיעשה
כשעמו לאל זר יפנה?

אנא!!! אמור פרק תהילים

עבור הר"ר

אהרן בן ברוניה ברוריה של"ט"א

לרפ"ש בתוש"א

יתגדל ויתקדש שמיא רבא

א רבי יצחק זילבר זצ"ל רבם של עולי רוסיה, באחת השנים ביום הכפורים, כאשר בשעות אחרי הצהריים התקבצו כולם לתפילת מנחה ונעילה לאחר שנאלצו לעבוד כל הבוקר כאילו היה זה יום רגיל. הייתה אוריה מאד לא נעימה של מעבר חד בין העבודה בבוקר לנעילה של אחה"צ. לפני שניגש לתפילת נעילה פתח ר' יצחק ואמר את הדברים הבאים: היו שתי שכנים שהתגלע ביניהם ויכוח על כמה תרגולות, הם באו לדין תורה. לקחתי את התרגולות הלכתי אתם לגבול שבין שתי השדות של בעלי הטענה, פתחתי את הקשרים שברגליהם, וראיתי לאן הם הולכים...

הרים ידיו ר' יצחק כלפי מעלה ואמר: רבונו של עולם! האנשים האלה שהתאספו כאן להתפלל, בבוקר הם היו קשורים ברגליהם... הקומוניזם אילץ אותם לעבוד... אבל מיד אחרי העבודה, כשרק התירו את הקשרים שברגליהם... אף אחד לא הלך לביתו... התכנסו כולם בבית הכנסת... ומה הם רוצים לעשות שם? לזעוק יחד ולבקש "יתגדל... ויתקדש... שמיא רבא..." (השיבשישעיר חומש)

ב "לפני ה' תִּטְהָרוּ, וְנִאֲמַר דְּרָשׁוּ ה' בְּהִמְצִאוֹי". וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ, אֵלֶּיךָ יָמִים שְׁבִין רָאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכְּפוּרִים. העבודה החשובה זה להרגיש שאנחנו ביום הכיפורים נמצאים כל הזמן לפני ה' והוא ממש מטהר אותנו.

ג ר' ישראל סלנטר זצוק"ל אמר שאם היה יום כיפור רק פעם בחמישים שנה, כל אחד שהיה נפרד מהשני זה מה שהיה מאחל לו שיזכה לזכות להגיע ליום כיפור.

בן כמה היה משה באמרו
לכל ישראל את דברו?

מי לבוא ולשמוע בהקהל מצוות
כדי לדעת התורה והמצוות?

מה ישימו מצד הארון לעד
שיהיה זכרון לעולם ועד?

מה עמד בפתחו של אהל מועד
כשבאו משה ויהושע להוועד?

מה ה' מבני ישראל יסתר
ואז ימצאו רעות למכביר?

מה ימצא את בני ישראל
כשיעזבו את ברית הקל?

כיצד אמר ה' למשה כי כל ימיו
וצריך למנות את יהושע תחתיו?

מה אמר ה' שימצא את בניו
כשיחטאו ויסתיר מהם פניו?

את מי ה' העיד
כי אם יחטאו אותם יאביד?

מה יקרא לפני כל העם
כדי ללמדם דרך ה' וליראם?

את מי צריך משה ללמד
את השירה שתענה לעד?

את מי ה' ישימ
ומפני ישראל יאביד?

ממה עם ישראל יסור
כשלמשה לא יהיה קשור?

איזו מצוה מקיימים
מקץ שבע שנים?

מה משה לפני דָּבָר עשה
ועל כך שמה של הפרשה?

איזה שבח בפסוק כתוב
על הארץ השופעת כל טוב?

מה אמר משה לבני ישראל
לחזקם בדרכם כי עמם קל?

מי את דברי התורה שומעים
וזוכים בשכר המביאים?

למי העביר משה את התפקיד
ועל ידו ה' את הגויים ישימד?

כשכתב משה את התורה
למי נתן אותה לשמירה?

על מה לבקש סליחה מהש"ת?

ד על הפסוק בשיר השירים "לא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי נדיב", מספר המדרש (שה"ש רבה ס"ו פ ו') על אדם אחד בשם יוסטא חייטא דציפורי, שרצה להתקבל לפגישה אצל המלך. נסיונותיו ורצונו העז נשאו פרי, והנה הוא עומד לפני המלך, והמלך שואל אותו: יוסטא, מה תבקש...? יוסטא לא התבלבל בכלל... ולא פחות ולא יותר אמר למלך כי הוא מבקש להיות מלך ציפורי...

המלך שהכיר במעלותיו של יוסטא, נענה בחיוב. והמלך אותו על ציפורי. ומיד נשלח ר' זריז להכריז ברחבי ציפורי כי יוסטא נתמנה למלך על העיר, ציפורי הייתה כמרכה... האם יוסטא הזה שנעשה מלך הוא יוסטא החייט? נתחלקה העיר לכיתות כיתות וחבורות חבורות, חלק אומרים בטח זה הוא, וחלק אומרים בטח זה לא הוא. שבוע ימים כל ככרות העיר מלאים ביוכחנים, זה הוא - זה לא הוא... עד שאמר החכם שבהם: בואו ונראה, אם כשהוא יבוא לעיר הוא יסתובב ויביט על חנותו של יוסטא החייט בטח זה הוא. ואם לא, אזי זה לא הוא. הסכימו כולם לדברי החכמה, והמשיכו להמתין במתח רב לפתרון התעלומה. והנה הגיע היום המיוחל, המלך החדש מגיע להסתובב ברחובות העיר, כולם עומדים, ומסתכלים בדממת מלכות. וברגע השיא המרכבה מסתובבת לרחוב החייטים. והנה עוד קט והיא עוברת על פני החנות הקטנה של יוסטא חייטא, והמלך מסתובב ומסתכל. וכצפוי, בלא משים פרצה הקריאה מפי ההמונים - 'זה הוא'... כעת כבר כולם דרוכים היו לשמוע מה תהיה תגובת יוסטא על הענין. המרכבה נעצרה ויוסטא שזיחה את הדממה, ניצל את ההזדמנות ואמר להם כך: יותר משאתם מתפללים על כך שיוסטא חייטא נהיה מלך, אני מתפלל הרבה יותר הכיניד יוסטא מלכא, אני שראוי להיות מלך, הייתי חייט!!!!!!

ובטרם ניגש אל הנמשל נקדים במעשה באברך מ'עובדי' סלבודקא שנכנס אצל האלטער' מסלבודקא וביקש הדרכה על מה עליו להשים את הדגש בעת בקשת הסליחה ביום הכיפורים הממשמש ובא. הסבא מסלבודקא, במקום לענות לאברך על שאלתו, הוא התחיל לשבח אותו, כמו שרק הסבא מסלבודקא היה יודע לשבח... שהלא הוא הרי הבין והכיר לעומק את מעלותיו הנדירות של כל אחד. והסבא התחיל למנות בפניו מי הוא ומה הוא, כמה בעל כשרון הוא ובאיזה נושאים הוא ממש בדרגת חד בדרא וכו' עד שאותו התלמיד כבר לא עמד בכמות הנחת שהורעפה עליו. ובטרם הספיק התלמיד להביע פליאתו על כך שלא קיבל תשובה לשאלתו, פנה אליו ה'אלטער' בריצנות עמוקה ואמר לו: כן! זה אתה! אלו מעלותיך כה רבים

המה. פשפש נא כמה אחוזה מכולותיך וכוחותיך, ניצלת בשנה שעברה?

ועל כך - על הבזבוז המשווע הזה. תתחנן לסליחה. "לא ידעתי" אומר המדרש, מי אני ומה כבודי, "נפשי שמתני", השוותי את עצמי לחיט, אבל אני הרי מלך! "מרכבות עמי נדיב!" (הישיבשעיר חומש להגר' נבנצל שליט"א)

[ה שמעתי מאבי מורי שליט"א מה שסיפר ר' שלמה הופמן זצ"ל שבבחרותו לפני ראש השנה פגשו ראש ישיבת חברון הגה"צ ר' חצק'ל סרנא זצוק"ל ושאלו מדוע פניך רעים?

וענה לו שחישב עם עצמו על 'חובת התשובה' והנה הרמב"ם כותב שצריך שיעיד עליו יודע תעלומות שלא יחזור עוד לזה החטא לעולם, וא"כ מי יאמר 'זיכיתי ליבי',

אמר לו ר' חצק'ל 'אוי' למה אתה 'מחמיר' לפסוק כהרמב"ם, אתה יכול גם ללכת לפי שיטת רבינו יונה שאומר שכל הבעיה זה שאדם מתייצב על דרך לא טובה, אבל ברגע שאדם מתייצב על 'דרך טובה' הרי הוא כבר נחשב שפיר 'בעל תשובה', ומה זה נקרא מתייצב על דרך טובה? משל לאדם שהיה צריך להגיע מירושלים לבני ברק, ואמרו לו שיקח אוטובוס ממקום מסוים יסע ארבעים דקות ויגיע לבני ברק הוא הולך עולה לאוטובוס נוסע ארבעים דקות יורד והוא שואל עוברים ושבים איפה בני ברק? אומרים לו אוי הגעת לדרום, אתה צריך לקחת אוטובוס לנסוע לכיוון ההפוך ולהגיע לבני ברק, והנה ברגע שאותו אדם עלה לאוטובוס הנכון גם אם הוא רחוק מרחק עצום מבני ברק אבל הוא כבר בדרך לבני ברק הוא כבר התייצב על הדרך הטובה

אותו דבר זה ל ש ו ב ת ש ו ב ה לא הכוונה שברגע אחד תהיה כאחד מהגדולים אשר בארץ מנותק מכל חיי והוויות עולם הזה, שקוע כל היום והלילה בעסק התורה בלא להסיח אף רגע אחד, אף אחד וגם הקב"ה לא מצפה ממך שתעשה את זה ברגע אחד.

אלא הכוונה שכמו אותו אחד שהגיע עד הדרום והוא כבר בדרך לשוב לבני ברק, שזה נחשב שהוא שייך כבר לבני ברק, ככה זה נקרא לשוב בתשובה, < שהוא כבר בדרך חזרה לה' יתברך... > שעד היום הוא היה חי בלי שום חשבון, נתן ליצר הרע להוביל אותו... לא מידי התנגד אליו, וכך הוא התרחק לאט לאט מה' יתברך, עכשיו הוא רק צריך לסובב את ההגה חזרה לכיוון ה' יתברך, ולהחליט אני חוזר אליו, ונדאי שזה תהליך ארוך שיקח זמן, ואולי גם הרבה זמן... אבל אני על האוטובוס בדרך להגיע לה' יתברך, ובסוף נגיע לתחנת הירידה אצל ה'יית, ועל זה כתוב את כל הפסוקים והמאמרים הנפלאים שזוכה החוזר בתשובה "אם תשוב אלי תשוב" שכל מי ששב הוא מגיע עד ה' יתברך ממש, וכן "גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד", וכמו שהרמב"ם כותב על בעל התשובה אתמול הוא היה שנאי משוקץ ומרוחק ולא מתקבלים תפילותיו, והיום הוא נקרא ר' אהוב קרוב וידיד ומקבלים באהבה את כל תפילותיו.

< ויש עוד נקודה בעניין שגורמים למחשבה שתשובה זה דבר שקשה לנו לעשות, ורק מחמת חוסר ברירה אנו נעשה את זה אבל לא מרצון ומאהבה והוא: שמאז חטא אדם הראשון שהיצר הרע נכנס בתוך גוף האדם, האדם מרגיש את הרע כחלק בלתי נפרד ממנו, ואילו היצר הטוב הוא כאילו חיצוני לו, והבדיקה היא: שכשאדם רוצה משהו לא טוב המחשבה שעוברת לו בראשו ובלבו "בא לי את הדבר הזה" אפילו שזה אסור, רק הוא מפחד מה' והוא לא עושה, אבל ההרגשה הפנימית העמוקה היא, שבא לי רק אני צריך להתגבר על הרצון הפנימי שלי, ואילו שכשאדם בא לעשות מצוה ההרגשה היא שהיצר הטוב מדבר אליך בלשון נוכח ומשכנע אותך כדאי לך לעשות את המצווה הזאת, יהיה לך מזה הרבה סיפוק וגן עדן ושכר עצום בעולם הבא, ואז אני מעורר את עצמי מתגבר על הרצון הרע שבקברי, ועושה את מה שהיצר הטוב שכנע אותי לעשות, כך שאם נשים לב אנו מרגישים את הרע כחלק מעמנו, ואילו הטוב הוא חיצוני לנו.

ולכן כשאני בא לעשות תשובה, ההרגשה היא שאני בא להתחייב לעשות משהו שהוא במהותו נגדי, ולכן כל כך קשה לנו לעשות את זה ולהתחייב על זה, כי הרי זה נגדי, נגד מהותי, נגד אופיי, ואין לי כוח לעשות את זה אלא א"כ אני יהיה מוכרח לזה, ובתוך תוכי אני יודע שזה לא יחזיק מעמד, אבל אין ברירה חייבים לעשות לפחות לזמן, ואם לא, אני סוחב את העניינים עד הרגע האחרון, ולפעמים זה כבר מאוחר מדי.

<< אמנם יש פה טעות עצומה ונוראה שזהו ג"כ מבלבול היצר, וברגע שנסיר את הלחץ והמסך כל היצר הזה יעלם כלא היה, וממילא יהיה לנו קל מאוד להישמש את הרע כחלק מעמנו, ואילו הטוב הוא חיצוני לנו.

והוא: שאלה צריך להאמין ולהרגיש שכשהקב"ה נפך בו נשמה, הרי נשמה שנתת בי טהורה היא, היא מהעליונים, והיא חלק ממני, וזה מה שאני, <נשמה טהורה מהעליונים> אני ניצוץ מהדבר הנפלא הזה שנקרא 'כנסת ישראל' שכל נשמות ישראל כנוסות בה, כל יהודי הוא אות קדושה מספר התורה, הוא אחוז עמוק עמוק בקדושה יש בו שכינה ששוכנת בו בסתר, ותפקידו לנקות את שכבות האבק שעוטפים את אותו ניצוץ קדוש נורא ונפלא ששוכן בו ומחכה לרגע שזה יפרוץ ביופיו וזוהרו ובנעימותו, כך שלפני שאדם ניגש לעבודת התשובה שיכול לקחת הרבה זמן בלי שום התלהבות ורצון, מה שהאדם צריך לעשות, פשוט לחשוב עם עצמו, ואין הכוונה לחשבון נפש אלא לחשוב 'במחשבות מרוממות' מה הוא, מאיפה הוא בא, מה טמון בו, איך שהקב"ה שוכן בקרבו ואוהב אותו ממש, ויש לו את זה ממש, שהוא לא צריך לחדש דברים עם עצמו, רק לגלות את מה שיש בו כבר, רק זה בהסתר מכוסה באבק, וברגע שזה יתגלה הרי כבר הכל יפרוץ מאליו האהבה העצומה ששוכנת בו לבוראו, שהכל יפעל בו כבמגנט שנמשך אחר הברזל...

והוא ירגיש ויבין שהוא והקב"ה זה לא שני דברים עם רצונות מנוגדים, אלא להיפך אנו שנינו רוצים את אותו דבר, שהוא רוצה לשכון בי, ואני רוצה שישכון בקרבי שאהיה מדור ראוי להשראת שכינתו... ואז מעשה התשובה הוא דבר קל מאין כמוהו כי הרי אין פה שום דבר שמתנגד אלא להיפך שרצוננו לעשות רצונך אלוהי חפצתי...

[ו] הגה"צ ר' שמשון פינקוס זצוק"ל היה אומר שכל עשרת ימי תשובה, זה כמו ראש השנה אחד ארוך, וחבל על כל דקה, אתה מחכה בתור למכולת תגיד פסוק, אתה מחכה לאוטובוס תגיד את הפסוק "לב טהור וכו'", אל תיתן לדקות היקרות האלה להתבזבז, וזהו השראת השכינה שאדם כל הזמן דבוק עם הקב"ה ומדבר עמו, וזהו תכלית רצונו של הקב"ה בבריאת עולמו "שנתאוהו הקב"ה להשרות שכינתו בתחתונים" כמו שכתוב "ושכנתי בתוכם" בתוך כל יחיד ויחיד.

ומי שלא חי כך... המשיח על זה הגה"צ ר' שמשון פינקוס שליט"א לשבט עזוב ונידח שמתגורר במעבה הג'ונגל בקצה העולם שמאלה, חיים שם בבקעות עץ כמו אלף שנה, בלא שום קידמה, שואבים מים מהבאר, נוסעים עם סוס ועגלה, ללא חשמל וכדו', לילה אחד מסוק שטעה בדרכו וחלף מעל הכפר הוצרך לנחות שם נחיתה חירום עקב תקלה, לאחר הנחיתה הטייסים שמו לב להיכן הם הגיעו, והם פחדו שמא ילידי הכפר יפגעו בהם, הם נטשו את המסוק במהירות וברחו כל עוד נפשם בם מהמקום, למחרת בבוקר מתעוררים אנשי הכפר, ומה הם רואים במרכז הכפר בית מוזר ענק עם חלונות, ומשהו כמו כנפיים ענקיים מעל הבית הזה, וזה לא עשוי מעץ או מאבן אלא ממשוה אחר שאינם מזהים, בחיים שלהם הם לא ראו משהו מעין זה, שמעולם לא עבר שם מטוס או מסוק, בתחילה פחדו להתקרב, לאט לאט האמיצים שבהם התקרבו, בתחילה נגעו ומיששו, ואחרי זה כולם הגיעו, ודנו על הדבר הזה, היה ברור להם שזה ירד אליהם מן השמים, אך מה עושים עם הדבר המפחיד הזה, עד שנענה אחד מזקני וחכמי השבט שבינתיים עד שנדע מה לעשות עם זה, יש לו רעיון נפלא, והוא שהם מתמודדים עם בעיית הזבל שלהם איפה להטמין את זה, ולפעמים גם צריך לשרוף את הזבל ויש עשן מזה, וזה גם מסוכן לשרוף ליד יערות, לכן עצתו אם ישמעו בקולו להפוך את זה למתקן הטמנת זבל 'צפרדע ענקית' וכך ירווח לכל אנשי הכפר, אנשי השבט ממש יצאו מגדרם על הבשורה הנפלאה, והתחילו למלאות את המסוק בזבל...

אומר הרב פינקוס זצ"ל הרי יש להם מסוק שהוא כלי רב עוצמה שאם יודעים איך להשתמש בו הרי השמים זה הגבול... אם היו קוראים לטכנאי שיתקן את התקלה הרי היו יכולים להדליק מחדש את המסוק ולנסוק עמו לשמים, לעבור מרחקים, עד שיגיעו לעיר הגדולה ולהנות ממנועמי החיים הנורמליים, אבל במקום זה מה הם עשו עם הכלי הזה? מילאו אותו ב ז ב ל, בזבוז משווע של דבר יקר עד למאוד, ועל מה??? על מילוי זבל!!!...

אומר הרב פינקוס זצוק"ל אנו יכולים לחזק על אנשי השבט הנבערים מדעת, אבל בואו ונתבונן על י נ ו ע צ מ י נ ו!!! הקב"ה הרי נתן לנו 'מח' שהוא כלי רב עוצמה שאם המה הזה אנו יכולים להגביה עד שמי רוס, כמ"ש "שובה ישראל עד ה' אלוהיך" כביכול אנו יכולים להגיע עד ה' אלוהינו, "גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד", הקב"ה אומר "אם תשוב אלי תשוב", זאת אומרת בכח של היהודי להיות דבוק בשמי מרומים בצל כנפי השכינה בקדוש ברוך בכבודו ובעצמו, יהודי שחושב על הקב"ה הוא כביכול אצלו יתברך, והנה יש לנו כזה כלי רב עוצמה, ויתכן שעם מה אנו ממלאים אותו??? נכון שאנו גם לומדים!!!, אבל מה יש לנו עוד בראש??? לא חבל...